

[Eva Møller]

Vi ser også gerne en sænkning af skattetryk-
ket; men vi sagde, at der i hvert fald under in-
gen omstændigheder skulle ske en forøgelse af
skattetrykket. Men vi vil gerne give denne re-
gering såvel som enhver anden den frihed, at
den inden for de økonomiske rammer, den ple-
jer at have, har mulighed for selv at bestemme,
hvordan den vil anvende midlerne – nøjagtig
som vi gjorde det under den borgerlige rege-
ring.

Elisabeth Arnold (RV):

Da Det Radikale Venstres ordfører på områ-
det, fru Dorit Myltoft, ikke kan være til stede i
dag, skal jeg på hendes vegne redegøre for Det
Radikale Venstres holdning til dette lovfor-
slag.

Det er efter vores opfattelse et dristigt, men
også vigtigt lovforslag, som behandles for før-
ste gang i dag. Det er, som om man bag det
hører, hvordan Grundtvig ustandselig sagde
»Hjælp jer selv!« som hovedbetingelse for, at
ethvert folkeligt menneskeligt friggørelsesværk
skulle lykkes.

Baggrunden for lovforslaget er alvorlig. I
modsatning til Fremskridtspartiets ordfører,
som åbenbart ikke syntes, det var noget pro-
blem, synes vi i Det Radikale Venstre, at det er
et problem, at omkring en fjerdedel af en ung-
domsårgang ikke fuldfører en ungdoms- eller
erhvervsuddannelse og det endda i en tid, hvor
uddannelse er en afgørende forudsætning for
en arbejdsmarkedstilknytning. Det er ikke så-
dan, at det ikke er finere at have en uddannelse
end ikke at have en uddannelse. Det betyder
faktisk noget senere hen i livet, om man har en
uddannelse, som man kan dokumentere at
man har gennemført, eller man ikke har det.

Intet samfund kan forsvare at lade en grup-
pe unge i den grad i stikken, at de ikke bliver
forsvarligt uddannet til at udfylde en plads og
få en rig voksantilværelse.

Med dette lovforslag lægges det ud til alle
kræfter inden for den folkeoplysende tradition
at løse dette alvorlige problem. Det er før set,
at folkelige kræfter kan vælte mure; så vi er
fulde af fortrosthed med hensyn til, at lovfors-
lagets rammer vil blive fyldt ud. Hvordan det
vil ske, kan ingen på nuværende tidspunkt give
noget fuldstændigt bud på. Gæsterier og gis-
ninger er, hvad vi har at holde os til. Det er
selvfølgelig det, der er ikke blot det problema-
tiske, men også det modige i forslaget.

Hf blev oprindelig indført som en forbered-
elseseksamen til lærerseminarierne; men hf
blev jo som bekendt hurtigt adgangsgivende til
et meget, meget bredere felt af uddannelser.
Ligesådan med den frie ungdomsuddannelse:
Vi ved ikke, hvilken plads i uddannelsesbille-
det den vil komme til at udfylde; det afhænger
helt og aldeles af, hvordan de unge vil tage ud-
dannelsen til sig og bruge den i deres udvikling
af personlig kompetence og i deres fortsatte
uddannelse.

På dette sted vil jeg nok indføje en lille be-
kymring, og den drejer sig om præcis det, at
uddannelsen på et tidspunkt, når den har fun-
geret i nogle år, vil blive så etableret, at atter
nye grupper vil blive udstødt. Den samme me-
kanisme diskuterede vi, da vi etablerede ud-
dannelsen for social- og sundhedsarbejdere,
hvor vi sagde: Jamen hvad så med dem, der
heller ikke kan gennemføre denne uddannel-
se? De står så tilbage uden noget som helst.
Det er risikoen, hver gang vi laver en ny mulig-
hed for nogle grupper: at vi marginaliserer nye
grupper, som ikke tidligere var på tale, men
som denne uddannelse heller ikke vil passe til.
Det kan vi ikke vide på nuværende tidspunkt;
men det skal være sagt her, at denne bekym-
ring er en bekymring, som vi alle sammen bør
tage del i, og som vi bør se nærmere på. Vi skal
være opmærksomme på, at den ikke bliver
gjort til virkelighed.

Om de grupper, som er målgrupper for den
frie ungdomsuddannelse, står der i lovfors-
lagets bemærkninger, at det er unge, der ikke
benytter eller fuldender de eksisterende ung-
domsuddannelser. Det må siges at være en
rummelig beskrivelse.

Man kan forestille sig forskellige typer: Det
kan være unge i tyndtbefolkede egne, hvor der
ikke umiddelbart er etableret erhvervsuddan-
nelser, og hvor praktikpladser stort set ikke
findes. Det kan også være unge, som af forskel-
lige grunde ikke gennemfører en etableret
uddannelse. Det kan være kuldsejlede unge,
der senere hen efter et højskoleophold atter
har fået livsmodet tilbage. Og det kan være un-
ge, som tilsyneladende bare ikke passer ind i
de etablerede ordninger; det kunne være unge,
som er ildsjæle, der klør på med humanitært
hjelpearbejde, kreative unge med kunstner-
drømme, sportsentusiaster og andre grupper.
Men alle har de brug for at blive mødt med